

વીજળી ખરીદી કર્યા વગર ફિક્સ કોસ્ટ પેટે રકમ ચુકવવા બાબત.

1. થર્મલ પાવર પ્લાન્ટ સ્થાપવા માટે અંદાજીત રૂ. ૪-૮ કરોડ પ્રતિ MW જેટલું મૂડી રોકાણ જરૂરી હોય છે, જે વિવિધ ટેકનોલોજી પર નિર્ભર હોય છે. પાવર પ્લાન્ટને કાર્યરત કરવામાં આશરે ૪-૫ વર્ષનો સમયગાળો લાગે છે
2. નેશનલ ટેરીફ પોલીસીની જોગવાઈ મુજબ થર્મલ વીજ ઉત્પાદકોને વીજ ખરીદ કીમતની ચુકવણી ફિક્સ ચાર્જ અને એનર્જી ચાર્જ એમ બે ભાગમાં કરવાની હોય છે
3. જંગી મૂડીરોકાણ બાદ કાર્યાન્વીત થયેલ પાવર પ્લાન્ટને મુખ્યત્વે ઓપરેશન મેન્ટેનેન્સનો ખર્ચ, લોન અને વર્કીંગ કેપિટલનું વ્યાજ, ડેપ્રીશીયેશન વિગેરે જેવા ખર્ચ ભોગવવાના હોય છે
4. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે જો વીજ મથક ઉત્પાદન માટે ઉપલબ્ધતા (Availability) જાહેર (Declare) કરે તો તેને કરારની શરતો મુજબ ફિક્સ કોસ્ટ ચુકવવા પાત્ર બને છે જેથી પ્લાન્ટને કાર્યરત રાખી જરૂરિયાત પ્રમાણે ત્વરિત ઉત્પાદન મેળવી શકાય. જ્યારે એનર્જી ચાર્જ એટલે મુખ્યત્વે બળતણ ખર્ચ અને પરિવહન ખર્ચ માટેની ચુકવણી જો ઉત્પાદન મેળવવામાં આવે તો તે પુરતી કરવામાં આવે છે.
5. જો વીજ પ્લાન્ટ ઉત્પાદન માટે ઉપલબ્ધ ન હોય તો તે સમય માટે કોઈ પણ ચાર્જની ચુકવણી કરવામાં આવતી નથી. સમગ્ર દેશમાં અમલી થયેલ સમાન પદ્ધતિ પ્રમાણે વીજ દરેક થર્મલ વીજ ખરીદ કરાર હેઠળની જોગવાઈ મુજબ જો વાર્ષિક પ્લાન્ટની ઉપલબ્ધતા 80-85% હોય તો તેને સંપૂર્ણ ફિક્સ કોસ્ટ ચુકવવાની રહે છે. અને જો પ્લાન્ટની વાર્ષિક ઉપલબ્ધતા 75%-80%થી

ઓછી હોય તો તે પ્રોજેક્ટ પાસેથી કરારની જોગવાઈ મુજબ પેનલ્ટી વસુલવામાં આવે છે.

6. ગુજરાત વીજ નિયમનની મેરીટ ઓર્ડર પદ્ધતિ મુજબ તમામ વીજ મથકોમાંથી તેમના બળતણ ખર્ચના ક્રમશઃ એટલે કે સસ્તાથી મોંઘા બળતણ ખર્ચ મુજબ કુલ વીજ માંગ પૂર્ણ થાય તેટલી વીજ ખરીદી કરવામાં આવે છે

7. જો ઉત્પાદન ખર્ચ વધારે હોય અને મેરીટ ઓર્ડરમાં તેને પ્રાથમિકતા ન મળે તો તેમાંથી ઉત્પાદન મેળવવામાં આવતું નથી અને સરખામણીએ અન્ય ઓછું બળતણ ખર્ચ ધરાવતા ઉપલબ્ધ પ્લાન્ટમાંથી વીજ ઉત્પાદન મેળવવામાં આવેલ છે

8. અગાઉ જ્યારે વર્ષ ૨૦૨૦માં સસ્તા દરે ગેસ ઉપલબ્ધ થયેલ ત્યારે ધુવારણ પ્લાન્ટમાંથી ૧૭૨૯ મીલીયન યુનિટ રૂ. ૪.૨૨ ભાવના દરે અને ઉતરાણ પ્લાન્ટમાંથી ૧૮૧૭ મિલિયન યુનિટ રૂ. ૪.૧૦ ભાવના દરે વીજ ઉત્પાદન મેળવવામાં આવેલ છે

ઉપરોક્ત કારણોસર વર્ષ ૨૦૨૨માં અંતરાષ્ટ્રીય સ્તરે ગેસની તીવ્ર શોર્ટેજ હોવાના કારણે ગેસનો ભાવમાં USD ૪૦-૪૫/MMBTU જેટલો વધારો થયેલ હતો જે મુજબ બળતણ ખર્ચ Rs. ૨૫/યુનિટ થાય - જેથી મેરીટ ઓર્ડર મુજબ કોઈ ઉત્પાદન મેળવવામાં આવેલ નથી

9. વર્ષ ૨૦૨૨માં, ગુજરાત સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રીસિટી કોર્પોરેશન લી (GSECL)ને તેના ગેસ આધારિત વીજ મથકો માટે કુલ રૂ. ૪૮૬ કરોડ ની રકમ ચૂકવવામાં આવેલ છે જે પૈકી ધુવારણ ગેસ આધારિત વીજ મથક માટે રૂ. ૨૬૧ કરોડ તથા ઉતરાણ ગેસ આધારિત વીજ મથક માટે રૂ ૨૨૫ કરોડ ની રકમ ચૂકવવામાં આવેલ છે.

10. આમ, તમામ ઉપલબ્ધ વીજ મથકને વીજમાંગને અનુરૂપ અને પાવર સીસ્ટમની જરૂરિયાત પ્રમાણે ઉપયોગમાં લઈને તેમાંથી વીજ ઉત્પાદન મેળવવામાં આવતો હોવાથી કરાર મુજબ ફિક્સ કોસ્ટની ચુકવણી કરવી જરૂરી રહે છે
11. બિન-પરંપરાગત સ્ત્રોત જેવા કે વિન્ડ અને સોલાર INFIRM POWER હોવાથી તેમાંથી MUST RUN ધોરણે વીજળી મેળવવામાં આવે છે. તેમના કરારમાં સિંગલ પાર્ટ ટેરીફ હોય છે જે મુજબ હકીકતમાં થયેલ ઉત્પાદન માટે ટેરીફની ચુકવણી કરવાની રહે છે અને કોઈ પણ ફિક્સ કોસ્ટ હોતી નથી.
12. વીજ ઉત્પાદનનો સંગ્રહ કરવો શક્ય નથી એટલે રાજ્યો દ્વારા મહત્તમ વીજમાંગ પૂર્ણ કરી શકાય તે પુરતી વીજ ક્ષમતાનું વિવિધ સ્ત્રોત થકી tie up કરવું જરૂરી હોય છે. વીજળીનો સંગ્રહ કરી તેને ઉપયોગમાં લઈ શકાય તે માટે સમગ્ર વિશ્વમાં નવીન સ્ટોરેજ ટેકનોલોજીને વિક્સાવવાં માટેના પગલાંઓ લેવામાં આવેલ છે. આ દિશામાં બેટરી સ્ટોરેજ ડેવેલોપ કરવા માટે આપણે પણ ટેન્ડર જાહેર કરેલ છે. ગુજરાત સરકાર દ્વારા નાણાકીય વર્ષ 2024-25 ના બજેટમાં નવીન સ્ટોરેજ ટેકનોલોજી જેવી કે પમ્પ હાઈડ્રો અને બેટરી સ્ટોરેજ ડેવેલોપ કરવા માટે રૂ. ૬૫ કરોડ ફાળવવામાં આવેલ છે.
- રાજ્ય દ્વારા વધતી જતી બિન-પરંપરાગત સ્ત્રોતની ક્ષમતા થકી રાજ્યનાં ગ્રાહકોને વ્યાજબી દરે લાંબાગાળા માટે વીજ પુરવઠો ઉપલબ્ધ કરવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિવિધ પગલાંઓ લેવામાં આવેલ છે. જેના પરિણામે આજે ગુજરાત રાજ્ય ૨૧૯૭૭ મે.વો રીન્યુએબલ કેપેસિટી સાથે દેશમાં બીજા સ્થાને છે.

(૧) શું રિન્યુએબલ એનર્જી માટે કરવામાં આવતી વીજ ખરીદી માટે કોઈ ફિક્સ કોસ્ટ ચૂકવવામાં આવે છે?

મા. ધારાસભ્યશ્રી મહેશભાઈ કસવાલા

જવાબ

- ✓ રિન્યુએબલ એનર્જી માટે કરવામાં આવતી વીજ ખરીદી અન્યથે ના વીજ દર એ SINGLE PART TARIFF હોય છે એટલે કે તેમાં ફિક્સ કોસ્ટ અને બળતણ ખર્ચ હોતું નથી
- ✓ હકીકત માં મેળવવામાં આવેલ રિન્યુએબલ ઉત્પાદન માટે SINGLE PART TARIFF મુજબ ચૂકવણી કરવામાં આવે છે તથા ઉત્પાદન ન મેળવાયેલ હોય ત્યારે ચૂકવણી કરવામાં આવતી નથી.
- ✓ રિન્યુએબલ એનર્જી માટે સ્પર્ધાત્મક બિડિંગ પ્રક્રિયા દ્વારા Rs. 1.99-2.89/યુનિટના દરે 10530 મેગાવોટ સોલાર ક્ષમતા માટે વીજ ખરીદ કરાર કરવામાં આવેલ છે જે ગ્રાહકોના હિત માં છે.
- ✓ આ વર્ષે ૮૫૦૦ મેગાવોટ રિન્યુએબલ વીજળી ખરીદવા માટે PPA કર્યા છે અને ૨૫૦૦ મેગાવોટના ટેન્ડર Invite કર્યા છે જે વીજળી પણ એકાદ વર્ષમાં આવી જશે.
- ✓ આમ , રિન્યુએબલ વીજળીનો વધુને વધુ ઉપયોગ થાય અને કોલસા આધારિત વીજળીના વપરાશમાં ક્રમશઃ ઘટાડો થાય તે મુજબનું આયોજન છે.

(૨) વિવિધ વીજ મથકો માંથી વીજળી ખરીદવામાં મેરીટ ઓર્ડરની શી ભૂમિકા છે?

મા. ધારાસભ્યશ્રી કેશુભાઈ પટેલ - ભુજ

જવાબ

- વીજળીની ખરીદી વીજ મથકોની માલિકીના આધારે નહિ પરંતુ ગુજરાત વીજ નિયમન આયોગના તા. ૧૦.૧૦.૨૦૦૦ નિર્દેશ મુજબ વીજળીની કુલ ખરીદ કિંમત ઘટાડવાના હેતુથી મેરીટ ઓર્ડર એટલે કે બજારણ ખર્ચના ભાવના ક્રમ મુજબ (સસ્તાથી મોંઘા ક્રમમાં) વીજ જરૂરીયાત પુર્ણ થાય ત્યાં સુધી મેરીટના ધોરણે વીજળીની ખરીદી કરવામાં આવે છે.
- આમ વીજળીની ખરીદી વીજ મથકોની માલિકીના ધોરણે નહિ પરંતુ તેના બજારણ ખર્ચના આધારે એટલે કે મેરીટના ધોરણે કરવામાં આવે છે.
- મેરીટ ઓર્ડર દર પખવાડિયે (15 દિવસે) બનાવવામાં આવે છે જે અંતર્ગત વીજ ઉત્પાદન અને ખરીદીના ખર્ચની ગણતરી માટે લાગુ પડતા ખર્ચ જેવા કે કોલસા, ગેસ, લીગનાઈટ વિગેરે જેવા ફ્યુલના ભાવ મુજબ બજારણ ખર્ચ, ટ્રાન્સમિશન લોસ વિગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે. જે સ્ટેટ લોડ ડિસ્પેચ સેન્ટરની (SLDC) વેબસાઈટ પર સૌ કોઈ જોઈ શકે છે.
- રીયલ ટાઇમ (real time) વીજ ખરીદી માટે સ્ટેટ લોડ ડિસ્પેચ સેન્ટર (SLDC) દ્વારા મેરીટ ઓર્ડરને ધ્યાનમાં લઈને વિવિધ ઉત્પાદન સ્ત્રોતમાંથી વીજ ઉત્પાદન મેળવવામાં આવે છે જેમાં વીજ મથકોની માલિકીને એટલે કે રાજ્ય હસ્તક, ખાનગી કે કેન્દ્ર સરકાર હસ્તક છે તેને ધ્યાને લેવામાં આવતું નથી પરંતુ તેના બજારણ ખર્ચના ભાવોને (સસ્તાથી મોંઘા) ધ્યાનમાં રાખીને વીજમાંગને પહોંચી શકાય તેટલી વીજ ખરીદી કરવામાં આવે છે.

(૩) રાજ્યની સ્થાપિત વીજ ક્ષમતામાં આગામી વર્ષોમાં વધારો કરવાનું આયોજન છે કે કેમ ?

મા. ધારાસભ્યશ્રી મનુભાઈ પટેલ

જવાબ

વૈશ્વિક અર્થતંત્રમાં ભારત એક મોટી શક્તિ તરીકે ઉભરી આવ્યું છે. ભારતના આર્થિક અને સામાજિક વિકાસમાં ગુજરાત પાયાનું યોગદાન આપી રહ્યું છે. ઊર્જા એ માનવીની પાયાની જરૂરિયાત છે અને માનવીના જીવન ધોરણ અને અર્થ વ્યવસ્થાના વિકાસનું પ્રત્યક્ષ પ્રતિબિંબ છે.

ગુજરાતની સને- 2021/22 માં માથા દીઠ વીજ વપરાશ 2283 યુનિટ હતી જે વધીને સને-2022/23માં 2402 યુનિટ થઈ હતી. વર્ષ-2002માં રાજ્યની મહત્તમ વીજ માંગ 7743 મે.વો. હતી જે વર્ષ-2023માં વધીને 24,544 મે.વો.થયેલ છે. 21 વર્ષમાં 3 ગણો વધારો જે રાજ્યના સર્વાંગી વિકાસની સાથે સાથે વિકાસમાં વીજળીની અગત્ય દર્શાવે છે. છેલ્લા 22 વર્ષથી રાજ્યમાં સતત અને ગુણવત્તાયુક્ત વીજ પુરવઠો આપવામાં આવે છે જેના કારણે રાજ્યના વિકાસમાં ગામડાઓ પણ આજે સહભાગી બન્યા છે. ગુજરાત રાજ્યનો per capita electricity consumption જે વર્ષ 2002માં 953 યુનિટ હતો તે આજે વધીને ₹2402 મિનિટ થયેલ છે, જે વીજ ઉપલબ્ધતામાં વૃદ્ધિ દર્શાવે છે.આમ, સતત વધતી આર્થિક વિકાસની ગતિ સાથે વીજળીની જરૂરિયાતમાં ઘણો વધારો થવાનો અવકાશ છે.

વધુમાં સને-2030 સુધીમાં 50 ટકા ઊર્જા રીન્યુએબલ એનર્જી (બીન અશ્મિભૂત ઇંધણ) આધારિત સ્ત્રોત થકી મેળવવાના લક્ષ્યાંકને પહોંચી વળવા વધુને વધુ પરંપરાગત ઊર્જાના સ્ત્રોત થકી વીજ ઉત્પાદન કરવાનું છે. પુનઃપ્રાપ્ય સ્ત્રોત થકી

મળતી વીજળી અત્યંત પરિવર્તનશીલ પ્રકૃતિની અને દરેક સમયે ઉપલબ્ધ ન હોવાના કારણે ગ્રીડની સલામતી તથા વિશ્વસનીય વીજળી પૂરી પાડવા અશ્મિભૂત ઇંધણ આધારિત થર્મલ પાવર પ્રોજેક્ટસની જરૂર છે. તદુપરાંત નીચેના કારણોથી કોલસા આધારિત થર્મલ પાવર પ્રોજેક્ટની જરૂરિયાત છે.

- કોલસા આધારિત પ્લાન્ટ્સ બિન-સૌર ક્લાકો દરમિયાન વીજળીની વધતી માંગને પહોંચી વળવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે.
- દુષ્કાળના વર્ષ, ઓછો પવન, ગેસની ઓછી ઉપલબ્ધતા વગેરે જેવી આકસ્મિક પરિસ્થિતિઓ દરમિયાન વધારાની વીજ માંગને પહોંચી વળવા માટે કોલસા આધારિત ક્ષમતા પણ જરૂરી છે.
- ઉર્જા સુરક્ષા માટે અને તમામ ગ્રાહકોને સતત અને અવિરત વીજ પુરવઠો સુનિશ્ચિત કરવા માટે RE અને કોલસા આધારિત બંને પાવર પ્લાન્ટ જરૂરી છે.
- ઉપરોક્ત મુદ્દાઓને ધ્યાને લઈ તેમજ રાજ્યના અવિરત વિકાસ યાત્રામાં વધતી જતી વીજળીની માંગને પહોંચી વળવા, રાજ્ય સરકાર હસ્તકની વિવિધ કંપનીઓ દ્વારા આગામી વર્ષોમાં કુલ-8050 મેગાવોટની વીજ ક્ષમતામાં વધારો કરવાનું આયોજન છે. જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.
- ગુજરાત સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રીસિટી કોર્પોરેશન લિમિટેડ દ્વારા નીચે મુજબની 2400 મેગાવોટની વીજ ક્ષમતા સુપર ક્રિટીકલ થર્મલ પાવર પ્લાન્ટ થકી વધારવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.
  1. ગાંધીનગર ખાતે 1 x 800 મેગાવોટ યુનિટ નં.-6
  2. સિકકા ખાતે 1 x 800 મેગાવોટ યુનિટ નં.-5
  3. ઉકાઈ ખાતે 1 x 800 મેગાવોટ યુનિટ નં.-8
- રાજ્ય સરકાર હસ્તકના જાહેર સાહસ GMDC ને ઓરીસ્સા રાજ્યમાં કુલ-2 કોલ બ્લોકની ફાળવણી કરવામાં આવેલી છે. જે અંતર્ગત સુપર ક્રિટીકલ થર્મલ પાવર

પ્લાન્ટ થકી 4400 મેગાવોટની વીજ ક્ષમતા પ્રાપ્ત કરી ગુજરાત રાજ્યના ગ્રાહકોની ભવિષ્યની વીજ માંગને પૂરી પાડવાનું આયોજન વિચારેલ છે.

- વધુમાં રાજ્યની વધતી વીજ માંગને પહોંચી વળવા તેમજ ગ્રાહકોને સસ્તા દરે વીજળી પૂરી પાડવા રાજ્યમાં ઉપલબ્ધ લિઝાઇટના જથ્થાને વાપરી આશરે 750 મેગાવોટ લિઝાઇટ આધારિત પાવર પ્લાન્ટ નાંખવાનું આયોજન છે. જેની વિગત નીચે મુજબ છે.

1. ભરૂચ ખાતે 750 મેગાવોટ

(૪) વીજ મથકને કરાર હેઠળ ચુકવવામાં આવતી ફિક્સ કોસ્ટ શું છે? તેના મુખ્ય પરિબલો શું છે? ફિક્સ કોસ્ટ ચુકવણી શા માટે જરૂરી હોય છે ?

જવાબ

નેશનલ ટેરીફ પોલીસીની જોગવાઈ મુજબ થર્મલ વીજ ઉત્પાદકોને વીજ ખરીદ કીમતની ચુકવણી બે ભાગમાં હોય છે

૧. ફિક્સ ચાર્જ – ઓપરેશન મેન્ટેનેન્સ, લોન અને વર્કીંગ કેપિટલનું વ્યાજ, ડેપ્રીશીયેશન વિગેરે ખર્ચ માટે

૨. એનર્જી ચાર્જ – બળતણ ખર્ચ, પરિવહન ખર્ચ માટે

વીજ મથક પોતાની ઉપલબ્ધતા (Availability) જાહેર (Declare) કરે તેટલે તેમાથી વીજ ઉત્પાદન મેળવવામાં આવે કે ના આવે, આ ઉપલબ્ધતા માટે વિજ ખરીદીના કરારની શરતો મુજબ ફિક્સ કોસ્ટ ચુકવવા પાત્ર બને છે જ્યારે બળતણ ખર્ચની ચુકવણી માત્ર વીજ ખરીદી પુરતી જ કરવામાં આવે છે.

જો વીજ પ્લાન્ટ ઉત્પાદન માટે ઉપલબ્ધ ન હોય તો તે સમય માટે કોઈ પણ ચાર્જની ચુકવણી કરવામાં આવતી નથી. સમગ્ર દેશમાં અમલી થયેલ સમાન પદ્ધતિ પ્રમાણે વીજ દરેક થર્મલ વીજ ખરીદ કરાર હેઠળની જોગવાઈ મુજબ જો વાર્ષિક પ્લાન્ટની ઉપલબ્ધતા 80-85% હોય તો તેને સંપૂર્ણ ફિક્સ કોસ્ટ ચુકવવાની રહે છે. અને જો પ્લાન્ટની વાર્ષિક ઉપલબ્ધતા 75%-80%થી ઓછી હોય તો તે પ્રોજેક્ટ પાસેથી કરારની જોગવાઈ મુજબ પેનલ્ટી વસુલવામાં આવે છે.

જ્યારે બિન-પરંપરાગત સ્ત્રોત જેવા કે વિન્ડ, સોલાર જેવા સ્ત્રોત માટે સિંગલ પાર્ટ ટેરીફ હોય છે એટલે કે હકીકતમાં થયેલ ઉત્પાદન માટે ટેરીફની ચુકવણી કરવાની રહે છે.

આયાતી કોલસા આધારિત વીજ મથકોની હાલની ફિક્સ કોસ્ટ માહિતી

વીજ મથક	વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ (ફિક્સ કોસ્ટ/યુનિટ)
અદાણી પાવર લી. બીડ ૧ (કરાર તા. ૦૬.૦૨.૨૦૦૭)	Rs. 0.79/kwh
અદાણી પાવર લી. બીડ ૨ (કરાર તા. ૦૨.૦૨.૨૦૦૭)	Rs. 0.84/kwh
એસ્સાર પાવર ગુજરાત લી.	Rs. 0.66/kwh
ટાટા પાવર લી.	Rs. 0.91/kwh

- ✓ ઉપરોક્ત ફિક્સ કોસ્ટ ની જગ્યા એ જો નવીન કોલસા આધારિત વીજ મથકો સ્થાપવા માં આવે તો તેની ફિક્સ કોસ્ટ આશરે રૂ. ૩/યુનિટ હોય છે.
- ✓ આયાતી કોલસા આધારિત વીજ મથકોની છેલ્લા ૫ વર્ષ દરમ્યાન ચુકવવામાં આવેલ ફિક્સ કોસ્ટની માહિતી

(રૂ. કરોડ માં)

વીજ મથક	2019	2020	2021	2022	2023
અદાણી પાવર બીડ ૧ અને બીડ ૨	997	705	671	1248	1395
એસ્સાર પાવર ગુજરાત લી.	302	565	73	152	327
ટાટા પાવર લી.	1194	1146	702	895	773

(૫) વર્ષ ૨૦૨૨માં ગુજરાત સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રીસિટી કોર્પોરેશન લી (GSECL) ને વીજ ઉત્પાદન મેળવ્યા વિના કુલ રૂ. ૪૮૬ કરોડની ફિક્સ કોસ્ટ શા માટે ચુકવવામાં આવેલ છે?

જવાબ

વર્ષ ૨૦૨૨માં ગુજરાત સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રીસિટી કોર્પોરેશન લી (GSECL)ને તેના ગેસ આધારિત વીજ મથકો માટે કુલ રૂ. ૪૮૬ કરોડની રકમ ચુકવવામાં આવેલ છે જે પૈકી ધુવારણ ગેસ આધારિત વીજ મથક માટે રૂ. ૨૬૧ કરોડ તથા ઉતરાણ ગેસ આધારિત વીજ મથક માટે રૂ. ૨૨૫ કરોડ ની રકમ ચુકવવામાં આવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૨૨ માં અંતરાષ્ટ્રીય સ્તરે ગેસની શોર્ટેજ હોવાના કારણે ગેસ નો ભાવ વધારે હતો. સ્પોટ ગેસનો ભાવ અંદાજે USD ૪૦-૪૫ / MMBTU હોવાથી તેનો બળતણ ખર્ચ Rs. ૨૫/યુનિટ જેટલો થયેલ. આ કારણોસર ગેસ આધારિત વીજ મથકો માંથી પુરતું વીજ ઉત્પાદન મેળવી શકાયેલ નથી.

છેલ્લા ૭ વર્ષ દરમિયાન ગેસ આધારિત વીજ પ્રોજેક્ટમાંથી ખરીદવામાં આવેલ વીજળીની માહિતી..

વર્ષ	મીલીયન યુનિટ	ફિક્સ કોસ્ટ રૂ. કરોડમાં	એનર્જી ચાર્જ (રૂ. યુનિટ)
2017	3480	1710	2.83
2018	3944	1696	4.37
2019	2780	1368	3.44
2020	9116	1327	2.77
2021	1434	1231	7.09
2022	7	1316	11.74
2023	691	1135	10.31

ઉલ્લેખનીય છે કે અન્ય વર્ષો માં જ્યારે આંતરાષ્ટ્રીય સ્તરે ગેસ ના ભાવો પ્રમાણસર રહેલ તે સંજોગોમાં ધુવારણ તથા ઉતરાણ વીજ મથકો માંથી જરૂરિયાત પુરતું વીજ ઉત્પાદન મેરીટ ઓર્ડર મુજબ મેળવવામાં આવેલ છે.

(૬) લેવલાઈઝ ટેરીફ એટેલે શું? લેવલાઈઝ ટેરીફ અને હકીકત માં ચુકવવામાં આવતા વીજ દરો ની વચ્ચે શા માટે તફાવત હોય છે?

જવાબ

- ✓ લેવલાઈઝ દર એટેલે કે બીડ દરમ્યાન જે તે વીજ ઉત્પાદક દ્વારા ટેન્ડર ભરતી વખતે વર્ષવાર દર્શાવવામાં આવેલ ૨૫ વર્ષના ટેરિફની બીડ મૂલ્યાંકન ના સમયની નેટ પ્રેસન્ટ વેલ્યુ (Net Present Value).
- ✓ નેટ પ્રેસન્ટ વેલ્યુ (Net Present Value) નો સિધ્ધાંત નાણાકીય અને વાણીજય સંદર્ભ માં ઉપયોગ માં લેવામાં આવે છે જે અન્વયે કોઈ એક સમયે (બીડ મુલ્યાંકન કરતી વખતે) ભવિષ્યના ભાવ તથા તે અન્વયે થનારા ખર્ચ ની વર્તમાન સમય ની કીમત (Time Value of Money) ની ગણતરી ઇન્ફ્લેશન તથા વ્યાજ દરો ના આધારે કરવામાં આવે છે.
- ✓ આ પ્રમાણેની ગણતરીનો દર માત્ર બીડ મૂલ્યાંકન માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે જે અન્વયે સૌથી ઓછો લેવલાઈઝ દર ધરાવતી કંપની ટેન્ડર અનવ્યે પસંદગી પામે છે.
- ✓ પ્રોજેક્ટ કાર્યરત થયા પછી વીજ ખરીદી પૈકી ચુકવવા પાત્ર થતા વીજ દરની ગણતરી કરારમાં વર્ષવાર દર્શાવેલ ટેરિફ ઉપરાંત વીજ નિયમન આયોગ દ્વારા મંજૂર થયેલ પરિબળો / ચેન્જ ઈન લો વગેરે મુજબ ક્વોટેડ ટેરીફ (Quoted Tariff) ઉપરાંત ટેક્સમાં થતી વધઘટને કારણે ચુકવવા/વસુલવા પાત્ર રકમ જેવી કે ક્લીન એનર્જી સેસ, કસ્ટમ ડ્યુટી, GST વિગેરેનું પણ અડજસ્ટમેન્ટ કરવામાં આવે છે.
- ✓ વધુમાં, ટેન્ડર અને કરાર અંતર્ગત જે પરિબળોના ભાવ US ડોલરમાં ભર્યા હોય તે દરની ચુકવણી US ડોલરના રેટમાં થતા ફેરફાર પ્રમાણે કરવાની રહે છે.
- ✓ આમ વર્ષવાર ખરીદવામાં આવતી વીજળીનો વીજ ખરીદ દર દરેક વર્ષે અલગ હોય છે અને ઉપરોક્ત કારણોસર લેવલાઈઝ ટેરીફ અને હકીકત માં ચુકવવામાં આવતા વીજ દરો ની વચ્ચે તફાવત હોય છે.